

پرسون بررسی می کند:

فضای مجازی دوست یا دشمن کودکان؟!

دوگانه استفاده از اینترنت و فضای کودکانه فرزندانمان را چگونه مدیریت می کنیم. در عصری که به سرعت به سمت فناوری اطلاعات و فضاهای ناشناخته سایبری پیش می رود چگونه دلبدانمان را هم محافظت کرده و هم در دسترسی به دنیای اطلاعات او را راحت بگذاریم!

به گزارش سایت خبری پرسون، در بین ما، والدینی هستند که عقیده دارند جامعه و فضای رشد کودکان با فضایی که آنها در آن به بلوغ رسیده اند متفاوت است. آنها بر این گمان هستند که آشنایی با اینترنت و فضاهای مختلف، فرزندشان را به این فضا آشناتر کرده، پسر بزرگسالی راحتتر از پس این غول ناشناخته برمی آیند.

البته خانواده هایی را هم داریم که اصلاً اعتقادی به اینترنت و فضای مجازی ندارند و می خواهند کودکان مثل خودشان بزرگ شود. بدون دسترسی به اینترنت. هرچند همه گیری کرونا، تمام معادلات را به هم زده است. خانواده هایی که تا دیروز موبایل ها را از دسترس فرزندشان دور می کردند، مجبور شدند که برای بهره مندی از آموزش برخط، به رابطه نزدیک فرزندشان با اینترنت و فضای مجازی، روی خوش نشان دهند.

حال بگذریم که والدینی را هم شاهدیم که دوربین های موبایل را به سمت کودک خود گرفته و کودک بی نوای در حال رشد و بیگانه با دنیای غریب بزرگسالی را، برای جذب هوادار بیشتر و مطمئناً درآمد بهتر، راحت نمی گذارند. خنده های دروغین، شوخی های اجباری و ورود به فضای خصوصی کودک، محیط رشد کودک را کاملاً تغییر داده است. کودکی که به استثنای پدر و مادری عشق به دوربین درآمده و راه گریزی برایش باقی نمانده است. صفحات اینستاگرام مملو از صفحاتی است که به نام کودکان معصومی ایجاد شده است که گردانندگان این صفحات، نمی دانند چه بلایی بر روح و روان کودکان خواهد آورد.

سعید محمدی زاد روانشناس تربیتی و استاد دانشگاه در گفتگو با «پرسون» آشنایی کودکان به فضای مجازی را وابسته به شرط و شروطی دانسته و در این باره توضیح می دهد «ما با فضایی رو به رو هستیم که در آن از الفاظ و رفتارهای ناپسند تا فیلم های خشونت کلامی، خشونت با حیوانات، تعدی به حقوق افراد هم در کنار مولفه های مثبتش دیده می شود. خانواده هایی که فکر می کنند زمانه کودکانشان متفاوت است و باید آنها را درک کرد در پاسخ باید بگوییم که آشنایی با فضای مجازی هیچ مغایرتی با آشنایی کنترل شده ندارد.»

باید به دقت درک کنیم که فضای مجازی درست است که نامش مجازیست اما فضای بازتولید است. اطلاعات در فضای مجازی در بیشتر اوقات دست به دست می شوند و گاهی معلوم نیست که هدف تولیدکننده آن چه بوده است. حال ببینید که با روح و روان فرزندان ما این اطلاعات نیمه کامل و الکن، چه خواهد کرد!

وی در ادامه می افزاید: فضای مجازی یک بستریست که ایجاد شده است. خاصیت های خودش را هم دارد. در این بستر با علم به اطلاعات و فضاهای مثبت، هویت های خاموشی هم حضور دارند که با استفاده نا بجا از مولفه بی زمانی و بی مکانی اینترنت، خلاهای خود را در این فضا، می خواهند پرکنند. باید به دقت درک کنیم که فضای مجازی درست است که نامش مجازیست اما فضای بازتولید است. اطلاعات در فضای مجازی در بیشتر اوقات دست به دست می شوند و گاهی معلوم نیست که هدف تولیدکننده آن چه بوده است. حال ببینید که با روح و روان فرزندان ما این اطلاعات نیمه کامل و الکن، چه خواهد کرد!

با نگاهی به کشورهای پیشرفته دنیا، می بینیم که بسیاری از این کشورها سن ۱۳ سال را برای ورود به شبکه های اجتماعی مانند فیس بوک، اینستاگرام و سایر شبکه ها، تعیین کرده اند و در بعضی دیگر از سن ۱۶ سال امکان ورود به فضای مجازی داده می شود. در همین کشورها در مقابل تخلف شرکت های ارائه دهنده خدمات سایبری و اینترنتی از رعایت نکردن مولفه سن، مجازات های سخت و سنگینی در نظر گرفته شدند و احتمال شکایت دولت از آنها بسیار زیاد می باشد. با اعلام دقیق سن و تاریخ تولد هر فرد، اطلاعات درستی از هر شخص با اطلاعات معتبر و تطابق با اطلاعات در سامانه اطلاعاتی کشور، گرفته شده و مولفه سنی او را در نظر می گیرند. این سیستم برای نمایش برخی از فیلم ها در سینماها هم به کار گرفته می شود.

حالا دقت کنیم که این کشورها همان کشورهایی هستند که از اینترنت به بیشترین نحو استفاده کرده و از سیستم دولتی تمام الکترونیک بهره می برند و تا جای ممکن، کارهای خود را برخط و دیجیتالی کرده اند. اما در ایران اسلامی، شاهدیم که افراد با دادن اطلاعات غیر دقیق و مبهم، اکانت های فیک ساخته و به جای اکانت واقعی در همه شبکه ها حضور فعال دارند.

محمدی زاد در ادامه به ما می گوید که خانواده ها چرا و چگونه باید همراه کودکانشان، به آنها اطلاعات کافی را بدهند، او در این باره تأکید می کند: «ما باید نقش کنترل گر و محافظت کننده خودمان را به عنوان والدین به درستی ایفا کنیم. اگر قرار است کودک مان با اینترنت آشنا باشد، اطلاعات کافی داده و مولفه سنی اش را در نظر بگیریم. کودک کودک است. نوجوان نوجوان است. در کنارشان و دوردور آنها را کنترل کنیم تا آسیب نبینند ولی باید محتاط باشیم که این کنترل سبب آسیب بیشتری به فرزندمان نشود.

او ادامه می دهد: نقش کنترل کننده، به مفهوم اینکه فرزندمان درک کند که این قدرت در دستان ما قرار دارد. و او نمی تواند برای ما همه چیز را مشخص

کند است. همراه و دوستش باشیم در عین اینکه بزرگتر، هستیم. در کنار این موارد که گاه گوشی یا تبلت را گرفته و فضای واقعی را به او نشان دهیم. این مهم است که در کنار حذف تبلتش، چه برنامه هایی برای او در نظر گرفته ایم.

این روانشناس تربیتی یادآور می شود: اگر نتوانیم برنامه مناسبی را در زمان هایی که به فضای مجازی نمی رود برایش مهیا و برنامه ریزی کنیم، فرزندان از ما اطاعت نکرده و پرخاشگر و تندخو، یا ساکت و درون ریز می شود.

محمدی زاد در پایان اشاره می کند که نه حذف مطلق اینترنت و نه زندگی در فضای مجازی. فقط با همراهی بزرگترها و انتقال اطلاعات درست و سودمند به فرزندان، با شناسایی فضاهایی که می تواند برایش سودمند باشد حضور داشته و زمانی که می تواند از این فضا بهره ببرد تا تعیین کنیم.